American Beauty

εξέγερση και ενσωμάτωση του αμερικάνικου προλεταριάτου

ασύμμετρη απειλή

REVENGE!

Workingmen, to Arms!!!

Your masters sent out their bloodhounds — the police —; they killed six of your brothers at McCormicks this afternoon. They killed the poor wretches, because they, like you, had the courage to disobey the supreme will of your bosses. They killed them, because they dared ask for the shortenin of the hours of toil. They killed them to show you, "Free American Citizens", that you must be satisfied and contended with whatever your bosses condescend to allow you, or you will get killed!

You have for years endured the most abject humiliations; you have for years suffered unmeasurable iniquities ... — ... You have been miserable and obedient slave all these years: Why? To satisfy the insatiable greed, to fill the coffers of your lazy thieving master? When you ask them now to lessen your burden, he sends his bloodhounds out to shoot you, kill you!

If you are men, if you are the sons of your grand sires, who have shed their blood to free you, then you will rise in your might, Hercules, and destroy the hideous monster that seeks to destroy you. To arms we call you, to arms!

Your Brothers.

Rache! Rache!

Arbeiter, zu den Waffen!

Arbeitendes Volk, heute Nachmittag mordeten die Bluthunde Eurer Ausbeuter 6 Eurer Brüder draußen bei McCormick's. Warum mordeten sie dieselben? Weil sie den Muth hatten, mit dem Loos unzufrieden zu sein, welches Eure Ausbeuter ihnen beschieden haben. Sie forderten Brod, man antwortete ihnen mit Blei, eingedenk der Thatsache, daß man damit das Volk am wirksamsten zum Schweigen bringen kann! Viele, viele Jahre habt Ihr alle Demüthigungen ohne Widerspruch ertragen, habt Euch vom frühen Morgen bis zum späten Abend geschunden, habt Entbehrungen jeder Art ertragen, habt Eure Kinder selbst geopfert — Alles, um die Schatzkammern Eurer Herren zu füllen, Alles für sie! Und jetzt, wo Ihr vor sie hintretet, und sie ersucht, Eure Bürde etwas zu erleichtern, da hetzen sie zum Dank für Eure Opfer ihre Bluthunde, die Polizei, auf Euch, um Euch mit Bleikugeln von der Unzufriedenheit zu kuriren. Sklaven, wir fragen und beschwören Euch bei Allem, was Euch heilig und werth ist, rächt diesen scheußlichen Mord, den man heute an Euren Brüdern beging, und vielleicht morgen schon an Euch begehen wird. Arbeitendes Volk, Herkules, Du bist am Scheideweg angelangt. Wofür entscheidest Du Dich? Für Sklaverei und Hunger, oder für Freiheit und Brod? Entscheidest Du Dich für das Letztere, dann säume keinen Augenblick; dann, Volk, zu den Waffen! Vernichtung den menschlichen Bestien, die sich Deine Herrscher nennen! Rücksichtslose Vernichtung ihnen — das muß Deine Losung sein! Denk' der Helden, deren Blut den Weg zum Fortschritt, ... der Menschlichkeit gedüngt — und strebe, ihrer würdig zu werden!

Eure Brüder.

American Beauty

εξέγερση και ενσωμάτωση του αμερικάνικου προλεταριάτου

ασύμμετρη απειλή

Η έκδοση αυτή στηρίζει -και οικονομικά-
το ΤΑΜΕΙΟ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
ΤΩΝ ΦΥΛΑΚΙΣΜΕΝΩΝ ΑΓΩΝΙΣΤΩΝ

«Τούτο το σπίτι,
παρ’ όλους τους νεκρούς του,
δεν εννοεί να πεθάνει.
Επιμένει να ζει με τους νεκρούς του.
Να ζει από τους νεκρούς του».

Γιάννης Ρίτσος

Στη μνήμη του συντρόφου Λάμπρου Φούντα

Εισαγωγή:
περί ιστορίας και μνήμης

«Η ιστορία είναι μια φυσική επιλογή. Μεταλλαγμένες εκδοχές του παρελθόντος πασχίζουν να επικρατήσουν. Νέα είδη γεγονότων αναδύονται και παλιές σαυροειδείς αλήθειες στήνονται στον τοίχο, με τα μάτια δεμένα και καπνίζουν το έσχατο τσιγάρο τους. Μονάχα οι μεταλλαγές του ισχυρού επιβιώνουν. Οι αδύναμοι, οι ανώνυμοι, οι ηττημένοι αφήνουν ελάχιστα ίχνη: παλιές πεζούλες, κεφαλές τσεκουριών, λαϊκές παραδόσεις, σπασμένες στάμνες, τύμβους, την ολοένα πιο αχνή ανάμνηση της νεανικής τους ομορφιάς».

Σαλμάν Ρούσντι

«Η κατανόηση της σύγχρονης πραγματικότητας απαιτεί την ανακάλυψη και αξιολόγηση του παρελθόντος. Γιατί τόσο το παρόν όσο και το μέλλον είναι στοιχεία της όλης ιστορικής εξέλιξης, στοιχεία όμως που είναι αδιάρρηκτα δεμένα με πολύπλευρους και σύνθετους δεσμούς με το παρελθόν. Κοντολογίς, ούτε το παρελθόν, ούτε το παρόν μπορούν να αποκαλυφθούν στον άνθρωπο ξεκομμένα το ένα απ' το άλλο (το ίδιο και το μέλλον δεν μπορεί να φωτιστεί χωρίς τη μεσολάβηση του παρελθόντος και του παρόντος).»

Νίκος Ψυρρούκης

Αν ξύσουμε τις αιματοβαμμένες σελίδες της επίσημης ιστορίας, θα μας αποκαλυφθεί σαν παλίμψηστο, μια άγνωστη και διαφορετική ιστο-

ρία: η ιστορία του βίαιου ανταγωνισμού ανάμεσα στο Κεφάλαιο και την Εργασία. Γιατί πέρα από την Ιστορία ως μνήμη των κρατών (όπως την όρισε ο Κίσιγκερ), υπάρχει και η επαναστατική μνήμη. Η μνήμη που γίνεται κομμάτι αδιάσπαστο των σημερινών αγώνων και της παρούσας δράσης. Η μνήμη που είναι η σκυτάλη που μας παρέδωσαν οι σύντροφοι του χθες, όχι για να τους αναστήσουμε εκ νεκρών, αλλά για να συνεχίσουμε τον ίδιο αγώνα πάνω σε νέα μονοπάτια ρήξης.

Η παρούσα μπροσούρα εξιστορεί με συνοπτικό τρόπο τη γέννηση, κορύφωση και πτώση του αμερικάνικου εργατικού κινήματος, το οποίο υπήρξε ένα από τα πιο δυναμικά κινήματα του προλεταριάτου σε παγκόσμιο επίπεδο. Η πολύπλευρη ανάπτυξή του μάλιστα, οδήγησε και τον Μαρξ στη μεταφορά της έδρας της Διεθνούς στη Νέα Υόρκη (έπειτα από τη διάσπαση των τριών βασικών τάσεων: της αναρχικής, της μαρξιστικής και της μπλανκιστικής). Πέρα από την πλούσια ενεργητικότητα το κίνημα αυτό ήταν (λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της αμερικάνικης κοινωνίας) και πλούσιο σε αντιφάσεις. Αυτό δεν πρέπει να μας ξενίζει καθόλου, για δύο λόγους:

1. Κανένα κίνημα δεν μπορούμε να το δούμε ξεκομμένο από το ευρύτερο περιβάλλον μέσα στο οποίο γεννιέται και αναπτύσσεται. "Καθαρά" κινήματα και εξεγέρσεις υπάρχουν μοναχά σε αποστειρωμένες θεωρίες και ιδεολογήματα του θερμοκηπίου, που δεν έχουν την παραμικρή τριβή με την κοινωνική πραγματικότητα.

2. Η ύπαρξη αντιφάσεων δεν είναι μόνο απόλυτα φυσική, αλλά επιπλέον είναι και προωθητική. Είναι απαράβατος νόμος της διαλεκτικής, πως η εξελικτική κίνηση πραγματώνεται μέσω της πάλης και της ενότητας των εσωτερικών και εξωτερικών αντιφάσεων.

Το εργατικό κίνημα στις ΗΠΑ, λοιπόν, ήταν γόνιμο και γιατί υπήρξε πλούσιο σε αντιφάσεις…

Η κατάσταση της εργατικής τάξης στις ΗΠΑ

«Ένας ξεριζωμένος πληθυσμός συνωστιζόταν στις χειρότερες κατοικίες των μεγαλουπόλεων […] Η υπερεργασία, ιδιαίτερα των γυναικών και των παιδιών, είχε φτάσει σε τρομοκρατικό βαθμό. Η μαζική ηθική εξαχρείωση της εργαζόμενης τάξης, που βρέθηκε ξαφνικά μέσα σε τελείως καινούργιες συνθήκες (από την ύπαιθρο στην πόλη, από τη γεωργία στη βιομηχανία, από τους σταθερούς σε καθημερινά μεταβαλλόμενους όρους ζωής) είχε γίνει καθεστώς»

Φρ. Ένγκελς

Δε χρειάζεται και μεγάλη φαντασία για να περιγράψει κανείς την κατάσταση της αμερικάνικης εργατικής τάξης του 19ου αιώνα. Όπως στην Ευρώπη, έτσι και στις ΗΠΑ, η λεγόμενη "πρωταρχική συσσώρευση" έγινε με τη βίαιη εκρίζωση των αγροτικών πληθυσμών και με τη στυγνή εκμετάλλευση του αναδυόμενου προλεταριάτου. Όπως στην Ευρώπη, έτσι και στις Η.Π.Α, η υπερεκμετάλλευση των γυναικών και των παιδιών (και επιπλέον των προλεταριοποιημένων ινδιάνων και μαύρων, που "απελευθερώθηκαν" από τους ρεπουμπλικάνους του Λίνκολν) καταδείκνυε με τον πιο βάναυσο τρόπο την περίφημη διπλή ηθική της αστικής τάξης. Όπως συνέβη με την ευρωπαϊκή αποικιοκρατία, έτσι με την εσωτερική αποικιοκρατία των ΗΠΑ (εναντίον των ιθαγενών ινδιάνων και των μαύρων δούλων), δεν καλυτέρεψε την κατάσταση της εργατικής τάξης, καθώς η ληστευμένη λεία μοιράστηκε μεταξύ λίγων και εκλεχτών:

«Ο εκβιομηχανισμός, οι ασφυκτικά γεμάτες πόλεις, οι πολύωρες βάρδιες στα εργοστάσια, οι απρόσμενες οικονομικές κρίσεις που είχαν ως αποτέλεσμα την αύξηση των τιμών και την απώλεια θέσεων εργασίας, η έλλειψη τροφής και νερού, οι παγωμένοι χειμώνες, οι εργατικές πολυκατοικίες που το καλοκαίρι πύρωναν από τη ζέστη, οι επιδημίες, οι θάνατοι παιδιών -όλα αυτά προκαλούσαν σποραδικές αντιδράσεις των φτωχών [...]. Στη Νέα Υόρκη έβλεπε κανείς τους φτωχούς να κοιμούνται στους δρόμους, πλάι στα σκουπίδια. Στις φτωχογειτονιές δεν υπήρχε δίκτυο υπονόμων και τα βρώμικα νερά διοχετεύονταν σε αυλές και σοκάκια και μέσα σε υπόγεια, στα οποία ζούσαν οι φτωχότεροι των φτωχών».

Αυτές οι άθλιες συνθήκες διαβίωσης προκαλούσαν κατά καιρούς και πολλών ειδών επιδημίες, όπως επιδημία χολέρας το 1832, τυφοειδούς πυρετού το 1837 και τύφου το 1842. Και πέρα από τις συνθήκες διαβίωσης, οι προλετάριοι είχαν να αντιμετωπίσουν και τις άθλιές εργασιακές συνθήκες: κάθε χρόνο δυο χιλιάδες εργάτες των σιδηροδρόμων δολοφονούνταν σε εργατικά "ατυχήματα", τα οποία χαρακτηρίζονταν από τους εργοδότες ως θέλημα θεού! Το 1889 οι νεκροί σιδηροδρομικοί εργάτες έφτασαν τους 22.000!

Μπροστά σ' αυτές τις συνθήκες οι εργάτες είχαν δύο δρόμους: από τη μία η παραίτηση, ο αλκοολισμός, η μοιρολατρία, η πορνεία και ο ρατσισμός (που στις ΗΠΑ ήταν ένα ιδιαίτερο μέσο για την εκτόνωση του ταξικού μίσους) και από την άλλη υπήρχε ο δρόμος της αξιοπρέπειας και της εξέγερσης. Και πράγματι, αργά αλλά σταθερά αναπτύχτηκε ένα ριζοσπαστικό εργατικό κίνημα, το οποίο οδήγησε τον ιστορικό αναλυτή Ντέιβιντ Μοντγόμερι να χαρακτηρίσει τους ταξικούς αγώνες στις ΗΠΑ του 19ου αιώνα σαν τους πιο λυσσαλέους σε ολόκληρο τον κόσμο.

19ος αιώνας: Η έφοδος στον ουρανό

«Επιτέλους! Εκεί η ιστορία κινείται.»

Φρ. Ένγκελς, 1886

Ι.

Το πρώτο τέταρτο του 19ου αιώνα οι εργατικοί αγώνες στις ΗΠΑ ήταν χλιαροί και ειρηνικού / διεκδικητικού χαρακτήρα, ενώ η συμμετοχή των εργατών στους αγώνες αυτούς υπήρξε μικρή έως ελάχιστη. Οι απεργοί ξεσπούσαν στους απεργοσπάστες απλώς αποκαλώντας τους "αρουραίους". Οι απεργοί ήταν εκτεθειμένοι στην κρατική καταστολή, χωρίς να υπάρχει υποστήριξη από πουθενά. Η κατάσταση άρχισε να αλλάζει με την εισροή οικονομικών μεταναστών από τη Γερμανία, την Ολλανδία και την Ιρλανδία (όπου ήδη υπήρχε ανεπτυγμένο εθνικό / κοινωνικό κίνημα, με ιδιαίτερη συμβολή στην ανάπτυξη του εργατικού κινήματος). Έκτοτε τα φαινόμενα της προλεταριακής βίας αυξήθηκαν ραγδαία. Οι απεργίες όμως, εξακολουθούσαν να είναι υπερ-αυθόρμητες, σποραδικές και ανοργάνωτες.

Το 1835 ξέσπασε το πρώτο κύμα προλεταριακής βίας, όταν πτώχευσε η τράπεζα του Μέριλαντ στη Βαλτιμόρη. Οι καταθέτες, φτωχοί στην πλειοψηφία τους, επιτέθηκαν σε σπίτια ανώτερων υπαλλήλων της τράπεζας. Όταν οι διαδηλωτές γκρέμισαν ένα σπίτι, επενέβη δυναμικά η

πολιτοφυλακή σκοτώνοντας είκοσι εξεγερμένους. Το επόμενο βράδυ όμως, οι επιθέσεις αυξήθηκαν. Οι εξεγερμένοι πυρπόλησαν το σπίτι του Ρέβερντι Τζόνσον (ανώτερου στελέχους της τράπεζας), ενώ διέρρηξαν το σπίτι του δημάρχου Τζες Χάντ κι έκαψαν τα έπιπλα του. Ήταν η εποχή που εμφανίστηκαν τα πρώτα εργατικά σωματεία, αλλά και ιδρύθηκε το "Κόμμα Ίσων Δικαιωμάτων", ένα ρεφορμιστικό κόμμα, με ταξικές αναφορές: «Πρώτα θα δοκιμάσουμε στην κάλπη, η επόμενη και τελευταία λύση θα είναι η φυσιγγιοθήκη».

Μετά την οικονομική κρίση του 1837 εμφανίστηκε το κίνημα άρνησης φόρων και ενοικίων από τους μισθωτούς αγρότες, οι οποίοι διαδήλωναν ντυμένοι ινδιάνοι. Κι αυτός ο αγώνας έμεινε μέσα σ' ένα μεταρρυθμιστικό πλαίσιο, δημιουργώντας ένα ακόμα ρεφορμιστικό κόμμα, το "Λαϊκό Κόμμα", που αποσυμπίεζε τις εξεγερτικές διαθέσεις μέσα από τη συμμετοχή σε εκλογικές διαδικασίες.

Δεν έλειψαν όμως και οι βίαιες εκρήξεις, όπως ήταν η "Ανταρσία του αλευριού" στη Νέα Υόρκη. Κατά τη διάρκεια διαδήλωσης του "Κόμματος Ίσων Δικαιωμάτων", χιλιάδες διαδηλωτές λεηλάτησαν το μαγαζί του μεγαλέμπορου Χαρτ και συγκρούστηκαν με τους μπάτσους:

«Βαρέλια με αλεύρι έβγαιναν κατά εκατοντάδες από τις πόρτες και τα παράθυρα… 35 χιλιάδες λίτρα σιταριού και 400 με 500 βαρέλια με αλεύρι καταστράφηκαν ανόητα και αδικαιολόγητα με πρόστυχο τρόπο. Οι πιο δραστήριοι από τους καταστροφείς ήταν αλλοδαποί, ενώ υπήρχαν και άλλοι πεντακόσιοι με χίλιους, οι οποίοι παρακολουθούσαν και υποβοηθούσαν τις εμπρηστικές τους πράξεις». (Commercial Register).

Οι ταραχές τελικά έληξαν μετά την επέμβαση του στρατού.

II.

Παρά τα βίαια ξεσπάσματα, το εργατικό κίνημα ήταν ακόμη ανώριμο και φλέρταρε με τον ρατσισμό. Συχνά οι διαφυλετικές συγκρούσεις αντικαθιστούσαν τις ταξικές. Εκείνη την περίοδο, όμως, εμφανίστηκαν και τα πρώτα βήματα ταξικής ενότητας με τους μαύρους δούλους και τους ευρωπαίους μετανάστες. Άλλωστε, σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση και ανάπτυξη του αμερικάνικου εργατικού κινήματος έπαιξαν ιρλανδοί επαναστάτες που συμμετείχαν στον εθνικο-απελευθερωτικό επαναστατικό αγώνα εναντίον των βρετανών αποικιοκρατών. Ένας εκ των ηγετών του κινήματος άρνησης καταβολής φόρων και ενοικίων ήταν ο ιρλανδός επαναστάτης Έιντζ Ντέβιρ, ενώ το 1840 οι ιρλανδοί υφαντουργοί, αφού

επιτέθηκαν στα σπίτια απεργοσπαστών και κατέστρεψαν την παραγωγή τους, διέλυσαν με χαρακτηριστική άνεση και το απόσπασμα των μπάτσων που ήρθε να τους συλλάβει.

Οι ιρλανδοί εργάτες πρωτοστάτησαν και στο αντιπολεμικό κίνημα του1846, εναντίον της προσάρτησης του Τέξας, ενώ το 1849 πλήθος ιρλανδών κατέλαβε το κοσμικό Astor Place Opera House, φωνάζοντας «κάψτε το αναθεματισμένο άντρο των αριστοκρατών». Ακολούθησαν βίαιες συγκρούσεις με τους μπάτσους, με δεκάδες νεκρούς και τραυματίες.

Η πιο χαρακτηριστική όμως περίπτωση ιρλανδών επαναστατών που έδρασαν στις ΗΠΑ, ήταν το "Αρχαίο Τάγμα της Ιβερνίας", γνωστοί ως "Molly Maguires", ονομασία που πήραν από την ηγέτιδα του αντιφεουδαρχικού - αντιβρετανικού κινήματος της Ιρλανδίας του 1840:

«Η γυναίκα αυτή ήταν μια απολίτιστη και γραφική προσωπικότητα [...] μισούσε ιδιαίτερα τους ιδιοκτήτες γης, τους αντιπρόσωπούς τους, τους δικαστικούς κλητήρες και τους επιστάτες και οι εκφράσεις μίσους της περιοριζόταν στον ξυλοδαρμό ή τη δολοφονία τους [...] Ήταν ενάντια στην κυβέρνηση, η οποία βοηθούσε τους τυραννικούς ιδιοκτήτες γης να μαζεύουν το ενοίκιο.»

Οι Μόλις διαπράττανε συστηματικές εκτελέσεις ιδιοκτητών γης και επιστατών, "αναγκάζοντας" τους απελπισμένους ιδιοκτήτες να απευθυνθούν στις αρχές. Οι Μόλις μετανάστευσαν στις ΗΠΑ, όπου ιδρύσαν το μυστικό τους τάγμα. Το τάγμα, παρά την καθολική πίστη των Μόλις, λειτούργησε ως εργατική τερροριστική ομάδα. Ιδιοκτήτες ανθρακωρυχείων, επιστάτες, απεργοσπάστες εκτελούνταν ή αν ήταν τυχεροί την γλύτωναν με έναν απλό ξυλοδαρμό. Όπως όλοι οι "πρωτόγονοι επαναστάτες" (primitive rebels), έτσι και οι Μόλις ήταν ταυτόχρονα ριζοσπάστες και συντηρητικοί :

«Οι περισσότεροι ήταν βαθειά θρησκευόμενοι. Οι συναντήσεις όπου σχεδιαζόταν οι δολοφονίες συχνά ξεκινούσαν με προσευχές. Πήγαιναν τακτικά για εξομολόγηση. Οι δολοφονίες στα πλαίσια της οργάνωσης δε θεωρούταν αμαρτίες, αλλά περιστατικά μέσα στον "πόλεμο" και δεν τις εξομολογούταν. Η Καθολική Εκκλησία, βέβαια, είχε επίσημα καταδικάσει την οργάνωση και τις τρομοκρατικές της πρακτικές».

Η δράση των Μόλις έληξε, όταν στα 1875 διαβρώθηκε από τον χαφιέ Τζειμς Μακ Πάρλαν, ιδιωτικό μπάτσο της εταιρείας Πίνκερτον, εταιρείας γνωστής για την καταστολή των εργατικών αγώνων. Ο ιρλανδικής κα-

ταγωγής Μακ Πάρλαν διείσδυσε στους Μόλις και κατέδωσε αρκετούς από αυτούς. Στις 21 Ιουνίου 1877 απαγχονίστηκαν 10 ανθρακωρύχοι, ενώ συνολικά εκτελέστηκαν 19 εργάτες που υπήρξαν μέλη των Μόλις.

III.

Από την οικονομική κρίση του 1857 και μετά, το εργατικό κίνημα άρχισε να γίνεται όλο και πιο δυναμικό (είδαμε το παράδειγμα των Μόλις). Ήδη μερικά χρόνια πριν, στα 1850, οι προλετάριοι μετρούσαν τους δύο πρώτους νεκρούς απεργούς, όταν δύο γερμανοί ράφτες σκοτώθηκαν από τους μπάτσους. Εφτά χρόνια αργότερα, το καλοκαίρι του 1857, πεντακόσιοι προλετάριοι επιτέθηκαν με τούβλα και πιστόλια σε μπάτσους στη Νέα Υόρκη, ενώ ταυτόχρονα οι άνεργοι λεηλατούσαν καταστήματα. Το Νοέμβριο χρειάστηκε ακόμα και η επέμβαση πεζοναυτών για να απομακρυνθούν οι προλετάριοι που κατέλαβαν το δημαρχείο της πόλης!

Αυτό το κύμα προλεταριακής βίας διακόπηκε απότομα από την έκρηξη του εμφυλίου. Όταν το 1863 θεσπίστηκε ο νόμος περί στρατολόγησης, που επέτρεπε στους πλούσιους να πληρώνουν 300 δολάρια σε κάθε αντικαταστάτη ώστε να στρατεύονται φτωχοί στη θέση τους, ξέσπασαν ταραχές στις οποίες καταστράφηκε το κεντρικό στρατολογικό γραφείο στη Νέα Υόρκη, καθώς και διάφορα κτήρια, εργοστάσια, σπίτια πλουσίων και γραμμές του τραμ. Η γενικευμένη, όμως, κοινωνική σύγχυση αντέστρεψε το κλίμα και η εξέγερση μετατράπηκε από αντιπλουτοκρατική σε ρατσιστική. Αρκετοί μαύροι δολοφονήθηκαν από τον όχλο, που δε δίστασε να κάψει ακόμα και το ορφανοτροφείο που φιλοξενούσε μαύρα παιδιά.

Η εκφυλισμένη εξέγερση έλαβε τέλος μετά την εισβολή του στρατού των Βόρειων και τον θάνατο εκατοντάδων ανθρώπων. Ας σημειώσουμε ότι αυτή η παλινδρόμηση δεν ήταν σπάνιο φαινόμενο, καθώς τα φτωχότερα στρώματα (όπως οι μαύροι, οι νεότερες γενιές μεταναστών, ακόμα και οι φυλακισμένοι) χρησιμοποιούνταν συχνά ως απεργοσπάστες και αντιμετώπιζαν την αποπροσανατολισμένη οργή της εργατικής τάξης. Συχνά το κράτος χρησιμοποίησε και μαύρους στρατιώτες για την καταστολή απεργιών, ώστε να ενεργοποιήσει τα ρατσιστικά αντανακλαστικά των λευκών εργατών. Η στόχευση ήταν σαφής: οι φυλετικές διαμάχες να αντικαταστήσουν τον ταξικό πόλεμο.

IV.

Μετά τον εμφύλιο το εργατικό κίνημα άρχισε να οργανώνεται και να αναπτύσσεται εκ νέου. «Μέσα από το θάνατο της δουλείας ξεπετάχθηκε μεμιάς μια καινούρια δραστήρια ζωή», έγραφε ο Μαρξ στο Κεφάλαιο. Στο επίκεντρο βρέθηκε ο αγώνας για το οχτάωρο, που συσπείρωσε τους εργάτες, όχι σαν ένα απλό μεταρρυθμιστικό αίτημα, αλλά και σα μια απόπειρα για "ριζοσπαστική ανατροπή του πολιτικού συσχετισμού δυνάμεων". Χαρακτηριστική είναι και η ανακοίνωση της Διεθνούς Ένωσης Εργαζομένων την άνοιξη του 1885:

«Ας καταστεί σαφές ότι καλούμε επειγόντως την τάξη των μεροκαματιάρηδων να οπλιστεί, ώστε να είναι σε θέση να αντιμετωπίσει όσους την εκμεταλλεύονται, με το μοναδικό αποτελεσματικό όπλο: τη βία. Ας γίνει επίσης γνωστό ότι, παρόλο που προσδοκούμε ελάχιστα από την εφαρμογή του εργατικού οχταώρου, υποσχόμαστε ρητά να βοηθήσουμε τους αδερφούς μας σ' αυτήν την ταξική μάχη με όλες τις δυνάμεις και όλα τα μέσα που διαθέτουμε…»

Με λίγα λόγια το οχτάωρο χρησίμευσε σαν ένα ενοποιητικό σημείο αναφοράς για την εργατική τάξη. Στις 2 Μαρτίου του 1867 ο κυβερνήτης του Ιλινόις, Όγκλεσμπι, υπέγραψε τον πρώτο νόμο για το οχτάωρο που θα ίσχυε από την πρωτομαγιά. Ο νόμος, όμως, έμεινε στα χαρτιά καθώς η "σιδηρά συμμαχία" των εργοδοτών αρνήθηκε να τον εφαρμόσει. Η άρνηση αυτή προκάλεσε τη γενικευμένη εξέγερση του αμερικάνικου προλεταριάτου: απεργίες ξεσπούσαν παντού, τα αμαξοστάσια, οι αποθήκες λιμανιών, οι ξυλαποθήκες, τα ξυλουργεία, τα μηχανουργεία, τα σφαγεία κρεάτων κ.τ.λ. έκλειναν το ένα μετά το άλλο, ενώ στο εργοστάσιο σιτηρών Μακ Κόρμικ οι προλετάριοι αρνήθηκαν να εργασθούν πέρα του οχτάωρου. Η προλεταριακή βία δεν άργησε να ξεσπάσει:

«Στις 3 Μαΐου ομάδες εργαζομένων και παιδιών μπήκαν στα εργοστάσια και στις αποθήκες εμπορευμάτων της πόλης με λοστούς και ρόπαλα, παροτρύνοντας και άλλους εργάτες ν' αφήσουν τις δουλειές τους […] Στις 4 Μαΐου ολόκληρο το Μπρίτζπορτ έμοιαζε να βράζει, καθώς μια μεγάλη πορεία απεργών βάδιζε στη λεωφόρο Άρτσερ με αγόρια κι άνεργους να πυκνώνουν τις γραμμές της […] σπάζοντας τους ιμάντες των μηχανών και ανοίγοντας τις ασφάλειες ατμού των λεβήτων».

Στις 5 Μαΐου μπάτσοι και στρατός έθεσαν υπό τον έλεγχό τους τις βιομηχανικές ζώνες και τις συνοικίες μεταναστών και μέχρι τις 8 Μαΐου το απεργιακό κύμα αναχαιτίστηκε.

Όσο όμως αναπτύσσονταν η κρατική και εργοδοτική τρομοκρατία, τόσο και το προλεταριάτο αυτο-οργάνωνε τις δικές του υποδομές δράσης. Όταν η πλουτοκρατική ελίτ δημιούργησε μια ιδιωτική εθνοφρουρά για την αυτοπροστασία της, οι γερμανοί μετανάστες απάντησαν με τη δημιουργία του "Λόχου Λερ και Βερ Φεραίν" (ή αλλιώς "Επιμορφωτικοί και αμυντικοί σύλλογοι"). Στην πραγματικότητα ο Λόχος Λερ και Βερ Φεραίν ήταν μια ένοπλη οργάνωση που έθετε ως σκοπό την αυτοάμυνα της εργατικής τάξης και τη βίαιη αντίσταση εναντίον της κρατικής και εργοδοτικής τρομοκρατίας.

Το 1869 ιδρύθηκαν και οι "Ιππότες της Εργασίας"[1], μια μετριοπαθής οργάνωση εργατών με μασονική δομή, με ενεργή συμμετοχή μαύρων και γυναικών. Και σ' αυτήν την οργάνωση (όπως και αργότερα στην AFL) το χάσμα ανάμεσα στη συμβιβασμένη ηγεσία και την πιο ριζοσπαστική βάση, ήταν τεράστιο. Άλλωστε, μέλος του "Ευγενούς και Ιερού Τάγματος της Εργασίας" υπήρξε και ο αναρχικός Άλμπερτ Πάρσονς.

V.

Το νέο ξέσπασμα προλεταριακής βίας ήρθε μετά τη νέα οικονομική κρίση του 1877, τότε που οι New York Times έγραφαν: «άρχισαν ήδη να ακούγονται οι κραυγές των ετοιμοθάνατων παιδιών... Αν κρίνουμε από το παρελθόν, σε λίγο θα πεθαίνουν στην πόλη 1.000 βρέφη κάθε εβδομάδα». Μέσα σε μια εβδομάδα στη Βαλτιμόρη πέθαναν 139 μωρά, από τα λύματα που διοχετευόταν στους δρόμους.

Στο πεδίο του ταξικού πολέμου, οι εργάτες του σιδηροδρομικού σταθμού της εταιρείας Baltimore & Ohio στη Δυτική Βιρτζίνια εξεγέρθηκαν ενάντια στις περικοπές των μισθών τους. Όταν ένας απεργός δοκίμασε να εκτροχιάσει ένα τρένο, αντάλλαξε πυροβολισμούς με τους πολιτοφύλακες και τραυματίστηκε θανάσιμα. Παρ' όλα αυτά, οι απεργοί

1 Παρά τη ρεφορμιστική τους πολιτική οι "Ιππότες" είχαν πολλά ριζοσπαστικά χαρακτηριστικά. Ένα από τα θετικά τους στοιχεία υπήρξε ο αντιρατσιστικός τους χαρακτήρας και η ενεργή παρουσία και συμμετοχή των γυναικών. Το 1886 υπήρξαν 50 χιλιάδες γυναίκες μέλη των "Ιπποτών" και συγκροτούσαν 192 συνελεύσεις γυναικών. Τότε ξεκίνησε και ένα ριζοσπαστικό φεμινιστικό κίνημα που ξεπέρασε τόσο τον αστικό φεμινισμό (που ζητούσε ισότητα στη σκλαβιά), όσο και τον υστερικό σεξιστικό φεμινισμό (που τα έβαζε ακόμα και με τα φυσικά φαινόμενα όπως η εγκυμοσύνη). Ο επαναστατικός φεμινισμός κατανόησε ότι η λεγόμενη Πατριαρχεία δεν είναι μια απλή μάχη φύλων και ένας μανιχαϊστικός αγώνας του γυναικείου φωτός εναντίον του ανδρικού ερέβους, αλλά ένα ταξικό σύστημα εκμετάλλευσης, με θύματα άνδρες, γυναίκες και παιδιά (και ζώα φυσικά…)

κατάφεραν να εμποδίσουν την κίνηση εκατοντάδων τρένων, ενώ στη Βαλτιμόρη υποστηρικτές της απεργίας λεηλάτησαν την αποθήκη οπλισμού της Εθνοφρουράς και συγκρούστηκαν με τον στρατό:

«Το πλήθος πετούσε πέτρες και οι στρατιώτες απάντησαν ανοίγοντας πυρ. Οι δρόμοι μετατράπηκαν σε πεδίο αιματηρής μάχης που μεταφερόταν από περιοχή σε περιοχή. Στο τέλος της βραδιάς, δέκα άνδρες και παιδία είχαν σκοτωθεί και πολλοί άλλοι είχαν τραυματιστεί σοβαρά, ανάμεσά τους κι ένας πολιτοφύλακας. Οι μισοί από τους 120 πολιτοφύλακες εγκατέλειψαν τη μάχη και οι υπόλοιποι κινήθηκαν προς το αμαξοστάσιο, όπου 200 απεργοί διέλυσαν τη μηχανή μιας επιβατικής αμαξοστοιχίας, ξήλωσαν τις ράγες και επιτέθηκαν ξανά στους πολιτοφύλακες [...] Σύντομα, τρία επιβατικά βαγόνια, η πλατφόρμα του σταθμού και η ατμομηχανή τυλίχθηκαν στις φλόγες».

Οι απεργοί προκάλεσαν ζημιές εκατομμυρίων δολαρίων, εκτροχίασαν τρένα και ισοπέδωσαν συνεργεία επισκευών. Η εργατική εξέγερση εξαπλώθηκε και σε δεκάδες ακόμα πόλεις. Η μεγαλύτερη εξέγερση ξέσπασε στο Πίτσμπουργκ, όπου ακόμα και οι εθνοφύλακες αρνήθηκαν να πάρουν μέρος στην καταστολή της. Τελικά κλήθηκαν εθνοφύλακες από τη Φιλαδέλφεια, καθώς και ο Ομοσπονδιακός Στρατός. Όταν οι εργάτες "υποδέχτηκαν" τους εθνοφύλακες με πέτρες, αυτοί απάντησαν με σφαίρες σκοτώνοντας 10 απεργούς. Ολόκληρη η πόλη εξεγέρθηκε, κυνήγησε τους πολιτοφύλακες, οι όποιοι κατέφυγαν σε ένα αμαξοστάσιο. Οι εξεγερμένοι προσπάθησαν να τους κάψουν ζωντανούς και οι εθνοφύλακες εγκατέλειψαν το φλεγόμενο αμαξοστάσιο για να σωθούν. Η ανταλλαγή πυροβολισμών και οι εμπρησμοί συνεχίστηκαν. 79 κτήρια πυρπολήθηκαν, ενώ εκατοντάδες βαγόνια μεταφοράς εμπορευμάτων έγιναν στάχτη. Το εξαγριωμένο πλήθος λεηλατούσε τα καταστήματα, ψάχνοντας για όπλα και τρόφιμα. Τελικά οι εξεγερμένοι εκδικήθηκαν το θάνατο δεκάδων εργατών, γυναικών και παιδιών, σκοτώνοντας αρκετούς εθνοφρουρούς.

Οι ταραχές εξαπλώθηκαν και στο Σικάγο. Όταν οι απεργοί δέχθηκαν την επίθεση των μπάτσων, απάντησαν με πέτρες. Το ίδιο βράδυ, μετά από συγκρούσεις σιδηροδρομικών, που είχαν στο πλευρό τους συμμορίες νεαρών ιρλανδικής καταγωγής, με μπάτσους, σκοτώθηκαν 3 εξεγερμένοι (ένας εργάτης και δύο παιδιά). Την επόμενη οι εξεγερμένοι έκοψαν τα τηλεγραφικά σύρματα και λιθοβολούσαν λεωφορεία με απεργοσπάστες. Στην οδό Χάλστεντ, βοηθοί ξυλεργάτες ενώθηκαν με ιρλανδούς της "Αδελφότητας Φένιαν" (πρόδρομο του I.R.A.) και επιτέ-

θηκαν στους μπάτσους. Ακόμα και η έφιππη αστυνομία αδυνατούσε να καταστείλει την οργή τους. Ήταν η ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΤΟΥ ΤΡΟΜΟΥ, σύμφωνα με τους Chicago Times…

Οι μπάτσοι επιτέθηκαν και σε γερμανούς επιπλοποιούς που έκαναν συνέλευση στο Φέρβερτς Χωλ. Οι εργάτες απώθησαν τους μπάτσους, πετώντας καρέκλες. Ένας 28χρονος γερμανός σκοτώθηκε, ενώ οι νεκροί βοημοί και ιρλανδοί έφτασαν τους 30 (μεταξύ τους και παιδιά).

Οι επιχειρηματίες, οι όποιοι ζήτησαν 5.000 εθνοφύλακες για να κατασταλούν οι "ρακένδυτοι αλήτες της Κομμούνας", υπολόγιζαν τις απώλειές τους σε δολάρια: «Έξι εκατομμύρια δολάρια στις μεταφορές και τη βιομηχανία, χωρίς να υπολογίζεται το κόστος των κατεστραμμένων περιουσιών και τα επιπλέον έξοδα για τους βοηθούς αστυνομικούς».

Στις πόλεις Λέμπανον και Αλτούνα, λόχοι της εθνοφυλακής ενώθηκαν με τους εξεγερμένους, ενώ στο Ρήντιγκ οι απεργοί ξήλωναν τις ράγες, εκτροχίαζαν τρένα, πυρπολούσαν βαγόνια και κατέστρεψαν μία σιδηροδρομική γέφυρα. Στις συγκρούσεις σλοτώθηκαν έξι απεργοί κι ένας μπάτσος, ενώ το 16ο σύνταγμα εθελοντών της Μορστάουν και μερικοί πολιτοφύλακες μοίρασαν τα όπλα τους στους εξεγερμένους. Και στο Ρήντικ χρειάστηκε η επέμβαση ομοσπονδιακών στρατευμάτων για να αποκατασταθεί η τάξη.

Αυτή η γενικευμένη προλεταριακή εξέγερση κράτησε μέχρι τα τέλη του Ιούλη, αλλά παρά την ήττα της (στο "στρατιωτικό" επίπεδο) άφησε μία τεράστια παρακαταθήκη: οι γραμμές των εργατικών και επαναστατικών οργανώσεων, καθώς και της ένοπλης "Λερ και Βερ Φεραίν", πύκνωσαν θεαματικά, ενώ η ταξική αλληλεγγύη κέρδισε έδαφος εναντίον των φυλετικών προκαταλήψεων, καθώς ενεργή συμμετοχή στις ταραχές είχαν και μαύροι και οι ινδιάνοι εργάτες. Εκείνη τη χρονιά ιδρύθηκε και το Σοσιαλιστικό Εργατικό Κόμμα, που διασπάστηκε σύντομα ανάμεσα στη ρεφορμιστική πτέρυγα (που προέκρινε τη συμμετοχή των εργατών στις εκλογικές διαδικασίες και τη διάλυση των ένοπλών εργατικών οργανώσεων) και στην επαναστατική πτέρυγα. Μέσα από την εξτρεμιστική πτέρυγα των σοσιαλιστών γεννήθηκε και το αναρχικό κίνημα των Πάρσονς, Σπάις κ.λ.π.

Ταυτόχρονα, ομάδες οπλισμένων προλετάριων εξασκούνταν στη χρήση όπλων μέσα στα δάση, αφού σκόπευαν να αντιμετωπίσουν τους μπάτσους και το στρατό με πιστόλια και βόμβες. Οι εργάτες αυτοί ετοιμαζόταν «…για τις επερχόμενες τελικές μάχες με τον καπιταλισμό».

VI.

Το εργατικό κίνημα των ΗΠΑ ενδυναμώθηκε εντυπωσιακά όταν κατέφθασε πλήθος γερμανών αναρχικών, κομμουνιστών και άλλων ριζοσπαστών, που εκδιώχθηκαν από την πατρίδα τους μετά το αντισοσιαλιστικό διάταγμα του Βίσμαρκ το 1878. Μαζί με ηγέτες του σοσιαλιστικού κινήματος, σαν τον Γκροτκάου και τον Σουάμπ, έφτασε το 1882 και ο γνωστός "πυρπολητής ψυχών" και απόστολος του προλεταριακού τερρορισμού Γιόχαν Μοστ.

Ο Γιόχαν Μοστ από παιδί 18 χρονών ζούσε σαν περιπλανώμενος στην Ελβετία, όπου εντάχθηκε στους σοσιαλιστικούς κύκλους της Ζυρίχης. Εκλαϊκευτής του μαρξισμού, αλλά και οπαδός της "προπαγάνδας με την πράξη" των Μπακούνιν - Νετσάγιεφ, ο Μοστ εκλέχθηκε δύο φορές βουλευτής του γερμανικού σοσιαλιστικού κόμματος, φυλακίστηκε μετά το διάταγμα του Βίσμαρκ και αυτοεξορίστηκε στο Λονδίνο. Εκεί εξέδιδε την αντιεξουσιαστική εφημερίδα Freiheit και φυλακίστηκε εκ νέου όταν έγραψε ένα ενθουσιώδες άρθρο για τη δολοφονία του τσάρου από τους ρώσους μηδενιστές και προέτρεπε κι άλλους «να κάνουν το ίδιο στους απανταχού εξουσιαστές». Μετά από 16 μήνες καταναγκαστικών έργων, ο Μοστ έφτασε στο Σικάγο, όπου τον υποδέχθηκαν 6.000 άτομα και άκουσαν τον εμπρηστικό του λόγο εναντίον των καπιταλιστών:

«Μιλώντας αγγλικά με βαριά γερμανική προφορά και με ύφος ηθοποιού, ο Μοστ προκάλεσε τα βροντερά χειροκροτήματα του τεράστιου ακροατηρίου των μεταναστών, που τον βρήκαν συγκλονιστικό, διασκεδαστικό και γοητευτικό ταυτόχρονα. Πολλοί μετανάστες εργάτες, που άκουσαν την ομιλία του, ενθουσιάστηκαν από τις οξύτατες επιθέσεις του εναντίον των πλουσίων και των ισχυρών και σαγηνεύτηκαν από τα όσα είπε για το στήσιμο οδοφραγμάτων και την ανατίναξη αστυνομικών τμημάτων με δυναμίτη. Περιφρονητικός στο έσχατο σημείο απέναντι στις εκλογικές διαδικασίες και τις νομοθετικές μεταρρυθμίσεις, επέμενε στην άμεση δράση και την επαναστατική βία».

Λίγο μετά ο Μοστ εξέδωσε ένα βιβλίο σχετικά με τη χρήση δυναμίτη και εκρηκτικών υλών ("Η επιστήμη του επαναστατικού πολέμου"). Ριζοσπάστες σοσιαλιστές που προσχώρησαν στον αναρχισμό (οι οποίοι δήλωναν "σοσιαλιστές της αναρχικής τάσης") ίδρυσαν στα1883 τη Διεθνή Ένωση Εργαζομένων, με καθαρά αντιρεφορμιστικό και επαναστατικό προσανατολισμό. Το σχίσμα της Διεθνούς στην Ευρώπη ελάχιστα επηρέασε τους αμερικάνους διεθνιστές, αφού οι αμερικάνοι αναρχικοί και ριζοσπάστες είχαν δεχθεί τόσο την επιρροή της μαρξιστικής φιλο-

σοφίας (της επανάστασης ως πλατιάς και ανοιχτής κοινωνικής δράσης), όσο και της αναρχικής "πρακτικής προπαγάνδας" (και της μπλανκιστικής συνωμοτικότητας φυσικά)[2]. Από την άλλη, η επιρροή του Γιόχαν Μοστ υπήρξε καταλυτική: ο πρώην αντιρατσιστής Ρεπουπλικάνος και μέλος των "Ιπποτών της Εργασίας", Άλμπερτ Πάρσονς, έγραψε στην εφημερίδα "Συναγερμός" το 1885: «Δυναμίτης! Απ' όλα τα υλικά αυτό είναι το καλύτερο!».

Ταυτόχρονα η ριζοσπαστικοποίηση του προλεταριάτου (που πλέον είχε συσσωρεύσει μπόλικη εμπειρία αγώνων και καταστολής) ολοένα και μεγάλωνε. Το προλεταριάτο εμφάνιζε "κομμουνιστική διάθεση", όπως έγραφε ο Τζόζεφ Μέντιλ στη Chicago Tribune και συμπλήρωνε: «Κάθε απεργία μοιάζει με έναν ιδιότυπο εμφύλιο πόλεμο». Η γερμανόφωνη αναρχική εφημερίδα Die Arbeiter Zeitung έγραφε στις 8 Απρίλη του 1885: «Εδώ υπάρχει κάτι που αξίζει να ακουστεί. Μια ομάδα απεργών στο Κουίνσι, χθες, πυροβόλησε εναντίον των αφεντικών και όχι εναντίον των απεργοσπαστών. Αυτό συνίσταται θερμά ως παράδειγμα προς μίμηση. Στις αρχές του 1885 όταν η εταιρεία Texas & Pacific Railroad απέλυσε έναν ηγέτη των "Ιπποτών της Εργασίας", ξέσπασε απεργία που εξαπλώθηκε στις νοτιοδυτικές πολιτείες. Εννιά μπάτσοι που στάλθηκαν από τη Ν. Ορλεάνη στο Τέξας παραιτήθηκαν σε ένδειξη συμπαράστασης στους απεργούς και φυλακίστηκαν στο Γκάλβστον για ένα τρίμηνο. Κύρια μέθοδος της απεργίας ήταν το σαμποτάζ: στο Άτσισον του Κάνσας, 35-40 κουκουλοφόροι κατέστρεψαν 12 ατμομηχανές ενός αμαξοστασίου, αφού έκλεισαν τους φύλακες στην αποθήκη καυσίμων. Τον Απρίλιο, όταν στο Σεντ Λούις οι μπάτσοι σκότωσαν εφτά εργάτες, οι απεργοί απάντησαν με τον εμπρησμό του υπόστεγου των φορτηγών τρένων της εταιρείας Louisville & Nashville.

Στην πόλη Θιμποντό, στη Λουιζιάνα, μαύροι απεργοί συγκρούστηκαν με μπάτσους. Δύο μαύροι ηγέτες των "Ιπποτών", τα αδέρφια Χένρι και

2 Η Διεθνής Ένωση Εργαζομένων εξέδιδε βιβλία της Λούσι και του Αλμπέρτ Πάρσονς, των Μαρξ και Έγκελς, του Μπακούνιν και του Μοστ. Ο αναρχικός Σπάις δήλωνε ότι παρέμενε περισσότερο οπαδός του Μαρξ παρά του Μπακούνιν. Ένα ακόμα δείγμα της πολύπλευρης επιρροής στη Διεθνή ήταν και η θεατρική παράσταση "Νιχιλιστές", στην οποία έπαιξαν και δύο μικρούς ρόλους οι Σπάις και Νίμπι. Όπως σχολιάζει και ο Γκριν: «Οι αναρχικοί του Σικάγου χρησιμοποιούσαν τα δόγματά του Μαρξ ως εργαλεία για να ερμηνεύσουν τα τεκταινόμενα, αλλά διάνθιζαν επίσης τις ομιλίες τους και τα φυλλάδιά τους με τραγούδια και συνθήματα από τη γαλλική επανάσταση και τη Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, από τα γραπτά του Προυντόν που πίστευε πως η ιδιοκτησία είναι κλοπή κι από τις αναρχικές διακηρύξεις του Μιχαήλ Μπακούνιν και του Γιόχαν Μοστ»

Τζόρτζ Κοξ φυλακίστηκαν και λίγες μέρες αργότερα "εξαφανίστηκαν" από τα κελιά τους. Στις 22 Νοεμβρίου οι απεργοί αντάλλαξαν πυρά με τους μπάτσους. 30 μαύροι εργάτες σκοτώθηκαν, ενώ δυστυχώς μόλις δύο αστυνομικοί τραυματίστηκαν.

Στα 1885 ο βιομήχανος Μακ Κόρμικ αποφάσισε να περικόψει τους μισθούς και μίσθωσε τους γνωστούς ιδιωτικούς μπάτσους Πίνκερτον για την προστασία των απεργοσπαστών. Η μίσθωση των Πίνκερτον εξαγρίωσε τους Ιρλανδούς κατοίκους του Μπρίτζπορτ, που δεν μπορούσαν να ξεχάσουν το ρόλο τους στην καταστολή των Μόλις. Στις βίαιες ταραχές που ακολούθησαν οι Πίνκερτον τραυμάτισαν αρκετούς ιρλανδούς εργάτες, αλλά και περαστικούς, αναγκάζοντας τους κρατικούς μπάτσους να συλλάβουν 4 ιδιωτικούς μπάτσους. Στις 28 Απριλίου οι συμπλοκές συνεχίστηκαν, οι εξεγερμένοι απώθησαν τους Πίνκερτον και επιτέθηκαν με ρόπαλα στο λεωφορείο που μετέφερε απεργοσπάστες. Ιρλανδοί μεταλλεργάτες πυρπόλησαν το όχημα και απαλλοτρίωσαν ένα κιβώτιο με τουφέκια. Ανάμεσα στους εξεγερμένους υπήρχαν και μέλη του παλιού Τάγματος των Χεμπέρνιαν, αλλά και της ριζοσπαστικής οργάνωσης Λαντ Λιγκ και της μυστικής εθνικοαπελευθερωτικής Κλαν-Να-Γκέιλ, που τοποθετούσε βόμβες σε κρατικά και κυβερνητικά κτήρια στο Λονδίνο. Όλες αυτές οι οργανώσεις, όπως και οι Μόλις παλιότερα, είχαν αποκηρυχτεί από την Καθολική Εκκλησία ως κομμουνιστικές. Τελικά μετά τις βίαιες ταραχές ο Μακ Κόρμικ υποχώρησε και ανακάλεσε τις περικοπές μισθών.

Στις 4 Μαΐου 1885, απεργοί λατόμοι λιθοβόλησαν τους εθνοφρουρούς που προστάτευαν απεργοσπάστες. Οι εθνοφρουροί απάντησαν με σφαίρες σκοτώνοντάς δύο εργάτες. Αυτόπτης μάρτυρας των συμπλοκών υπήρξε και ο Πάρσονς. Λίγες μέρες αργότερα αναρχικοί συγκεντρώθηκαν στο Σικάγο για να δημιουργήσουν μια ένοπλη ομάδα για την υπεράσπιση των εργατών κι ένα "σχολείο χημείας" για την κατασκευή και χρήση εκρηκτικών υλών. Η Λούσι Πάρσονς, γυναίκα του Άλμπερτ, έκανε κάλεσμα για την εξολόθρευσή των πλουσίων: «Ας ισοπεδώσουμε τις λεωφόρους που ζουν οι πλούσιοι, όπως ο Σέρινταν ισοπέδωσε την όμορφη κοιλάδα της Σεντανόα»[3].

Τον Ιούλιο του 1885 ξέσπασε απεργία των οδηγών λεωφορείων. Αρχηγός της αστυνομίας στο Σικάγο ήταν ο Τζον Μπόνφιλντ, που έτρεφε άσβεστο μίσος για τους εργάτες, καθώς οχτώ χρόνια πριν μια ομάδα

3 Η Λούσι Πάρσονς, δεκαετίες μετά, συμμετείχε ενεργά και στους Wobblies

απεργών τον αφόπλισε και τον ξυλοκόπησε άγρια. Οι απεργοί έστησαν οδοφράγματα, αλλά ο Μπόνφιλντ ήταν αποφασισμένος. Η καταστολή ήταν σκληρή και με μπροστάρη τον ίδιο τον Μπονφίλντ συνελήφθησαν και ξυλοκοπήθηκαν 150 απεργοί, μεταξύ των οποίων και ορισμένοι οικοδόμοι που έριχναν φτυαριές με σκατά στους μπάτσους.

VII.

Το 1886 σημαδεύθηκε από τις μεγάλες απεργίες για το οχτάωρο, στις οποίες συμμετείχαν ενεργά και οι αναρχικοί, παρά τις διαφωνίες τους. Οι προλετάριοι σε πολλές περιπτώσεις ξεπέρασαν τους μετριοπαθείς ηγέτες τους, όπως στην περίπτωση της απεργίας στο σιδηροδρομικό δίκτυο του Γκουλντ, στο Ανατολικό Σεντ Λούις. Παρά τις παραινέσεις του Μεγάλου Τέκτονα Πάουντερλι[4] κι άλλων ηγετών των “Ιπποτών της Εργασίας”, τα μέλη των “Ιπποτών” καθήλωσαν τις ατμομηχανές, ξυλοκόπησαν απεργοσπάστες και συγκρουστήκαν με ένοπλες ομάδες του βαρόνου Γκούλντ:

«Σε ορισμένα μέρη η σύγκρουση έμοιαζε με κοινωνικό πόλεμο, καθώς στελέχη των Ιπποτών της Εργασίας έδειξαν μια υπέρμετρη σκληρότητα κατά των εργοδοτών τους».

Στις 9 Απριλίου, όμως, ιδιωτικοί και κρατικοί μπάτσοι σκότωσαν 7 απεργούς, με αποτέλεσμα να γενικευθεί η εξέγερση με εμπρησμούς αμαξοστασίων κι άλλων περιουσιακών στοιχείων του Γκουλντ. Για την καταστολή της εξέγερσης κινητοποιήθηκαν 17 λόχοι της Εθνοφρουράς.

Το Μάιο του 1886 ξέσπασε νέα απεργία στο εργοστάσιο του Μακ Κόρμικ. Στις 3 Μαΐου, την ώρα που ο αναρχικός Όγκαστ Σπάις μιλούσε στο πλήθος των απεργών, οι εργάτες επιτέθηκαν στους απεργοσπάστες με πέτρες, τούβλα και καδρόνια. Η Tribune έγραφε:

«Ντοπαρισμένο από τους εμπρηστικούς φιλιππικούς μιας γκρούπας λυσσασμένων αναρχικών, ένα πλήθος 10.000 ανθρώπων, οι περισσότεροι μεθυσμένοι, επιτέθηκαν χθες το απόγευμα στους υπαλλήλους της επιχείρησης Μακ Κόρμικ, καθώς αυτοί έφευγαν από το χώρο δουλειάς τους».

Από τις άγριες συμπλοκές που ακολούθησαν σκοτώθηκαν 4 απεργοί από τους μπάτσους. Στις 4 Μαΐου οι αναρχικοί κάλεσαν σε συγκέντρωση

4 Ο Πάουντερλι ήταν καθολικός και μετριοπαθής σοσιαλιστής

στο Χεϊμάρκετ. Όταν μια βόμβα δυναμίτη εξερράγη εναντίον των μπάτσων, ακολούθησε ανταλλαγή πυρών, με αποτέλεσμα 7 νεκρούς και 67 τραυματίες μπάτσους, ενώ ο αριθμός των νεκρών αναρχικών και εργατών δεν εξακριβώθηκε ποτέ. Ένα τεράστιο κύμα καταστολής απλώθηκε στο Σικάγο, ενώ ακόμα και οι "Ιππότες της Εργασίας" διαχώρισαν τη θέση τους, χαρακτηρίζοντας τους αναρχικούς ως δειλούς φονιάδες, παρότι ο Πάρσονς ήταν ιδρυτικό τους μέλος. Για την υπόθεση καταδικάστηκαν σε θάνατο οι αναρχικοί και ριζοσπάστες σοσιαλιστές Πάρσονς, Σπάις, Λινγκ, Φίλντεν, Σουάμπ, Φίσερ και Ένγκελ. Παρά το διεθνές κίνημα αλληλεγγύης, στο οποίο συμμετείχαν ενεργά άνθρωποι όπως ο Όσκαρ Ουάιλντ, ο Τζωρτζ Μπέρναρ Σω, ο Γουίλιαμ Μόρις, ο Πιότρ Κροπότκιν, ο Φρίντριχ Ένγκελς, η Ελεονόρα Μαρξ (κόρη του Κάρολου Μαρξ) και ο Βίλχεμ Λίμπνεχτ (οι δύο τελευταίοι επισκέφτηκαν κιόλας τους αναρχικούς στη φυλακή), στις 10 Νοεμβρίου του 1887 οι Φίσερ, Ένγκελ, Σπάις και Πάρσονς κρεμάστηκαν, ενώ ο Λίνγκ πρόλαβε να αυτοκτονήσει πριν τον κρεμάσουν, δαγκώνοντας ένα καψούλι δυναμίτη. Λίγες μέρες πριν, σε έρευνα στο κελί του, οι μπάτσοι ανακάλυψαν 4 βόμβες! Ο σερίφης Μάτσον δήλωσε τότε στους δημοσιογράφους: «Ελεήμονα Θεέ! Βρεθήκαμε στο χείλος ενός ηφαιστείου!»

Παρά τη γενική εντύπωση πως τα γεγονότα στο Χεϊμάρκετ προκάλεσαν ύφεση του ριζοσπαστικού κινήματος, η αλήθεια είναι πως μετά το πρώτο μούδιασμα το εργατικό κίνημα συνέχισε με τους ίδιους (ή ακόμα και αυξημένους) ρυθμούς τις απεργίες και τις βίαιες συγκρούσεις.

VIII.

Μια κλασική μέθοδο που χρησιμοποιούσαν οι εργοδότες στα πλαίσια της πολιτικής του "διαίρει και βασίλευε" ήταν η χρήση απεργοσπαστών, όχι μόνο από τις τάξεις των πιο εξαθλιωμένων, αλλά και καταδίκων που νοικιαζόταν στους καπιταλιστές σα σκλάβοι. Όταν η εταιρεία Tennesse Coal Mine Company προσπάθησε να σπάσει την απεργία των ανθρακωρύχων, χρησιμοποιώντας καταδίκους ως σκλάβους, οι εργάτες απάντησαν καταλλήλως: στις 31 Οκτώβρη του 1891 χίλιοι οπλισμένοι απεργοί κατέλαβαν τα ορυχεία και αφού απελευθέρωσαν τους πεντακοσίους καταδίκους, έκαψαν τα παραπήγματα όπου κρατούνταν.

Λίγους μήνες αργότερα, το 1892, ξέσπασαν απεργίες σε ολόκληρη σχεδόν τη χώρα. Στα ορυχεία χαλκού στο Κερ ντ' Αλέν ξέσπασαν ένοπλες συγκρούσεις μεταξύ απεργών και απεργοσπαστών, με 5 νεκρούς

και 16 τραυματίες. Οι απεργοί αφόπλισαν τους ιδιωτικούς μπάτσους του ορυχείου και τους διέταξαν να εγκαταλείψουν τη χώρα.

Στο Χόμστεντ της Πενσιλβανία ξεκίνησε απεργία στο χαλυβουργείο Κάρνεγκι, όταν ο διευθυντής Χένρι Κλέι Φρικ μείωσε τους μισθούς και αποφάσισε να διαλύσει το σωματείο των εργαζομένων:

«Κατασκεύασε ένα φράχτη ύψους 3,5 μέτρων και μήκους 3 μιλίων γύρω από το χαλυβουργείο. Στην κορυφή του φράχτη τοποθετήθηκε συρματόπλεγμα, ενώ ανοιχθήκαν οπές για να περνούν οι κάνες των τουφεκιών. Όταν οι εργάτες αρνήθηκαν τη μείωση των ημερομισθίων τους, ο Φρικ τους απέλυσε όλους. Επίσης, προσέλαβε την εταιρεία ιδιωτικών αστυνομικών Pinkerton για να προστατέψει τους απεργοσπάστες».

Μεσούσης της απεργίας, ο αναρχικός Αλ. Μπέρκμαν προσπάθησε να εκτελέσει τον Φρικ, δυστυχώς ανεπιτυχώς. Ήδη είχαν προηγηθεί ένοπλες συγκρούσεις μεταξύ απεργών και Πίνκερτον με 10 νεκρούς. Οι απεργοί κατάφεραν να εκδιώξουν τους Πίνκερτον, αφού τους κράτησαν ομήρους για 24 ώρες. Η κοινωνική ειρήνη τελικά αποκαταστάθηκε με την πεντάμηνη στρατιωτική κατάληψη της πόλης!

Τον Ιούνιο του 1894 ξέσπασε απεργία στην εταιρεία Pullman Palace Car, η οποία μετατράπηκε σε πανεθνική, μετά τη συμμετοχή της Ένωσης Σιδηροδρομικών. Οι απεργοί ακινητοποιούσαν όλα τα τρένα, εκτροχίαζαν βαγόνια, τοποθετούσαν εμπόδια στις ράγες. Περίπου 2.000 βαγόνια καταστράφηκαν ή πυρπολήθηκαν, με κόστος για τους καπιταλιστές 50-100 εκατομμύρια δολάρια. Στις 6 Ιουλίου οι απεργοί απάντησαν στην είσοδο ομοσπονδιακών στρατευμάτων στο Σικάγο με εμπρησμούς εκατοντάδων βαγονιών. Στις 7 Ιουλίου στρατιώτες και μπάτσοι συγκρούστηκαν με τους απεργούς:

«Το να ισχυριστούμε ότι ο όχλος εξαγριώθηκε θα αποτελούσε ήπια έκφραση… Δόθηκε εντολή για έφοδο… Από την στιγμή εκείνη χρησιμοποιηθήκαν μόνο ξιφολόγχες... Όσοι βρίσκονταν στην πρώτη γραμμή των απεργών, καμιά δεκαριά άτομα, τραυματίστηκαν από τις ξιφολόγχες. Ο όχλος ξήλωσε πέτρες από το λιθόστρωτο και επιτέθηκε με αποφασιστικότητα. Δόθηκε εντολή στους αξιωματικούς να υπερασπιστούν τους εαυτούς τους και όπου το απαιτούσε η περίσταση πυροβολούσαν εξ επαφής […]. Το έδαφος στο σημείο που έγινε η επίθεση έμοιαζε με πεδίο μάχης. Όσοι είχαν χτυπηθεί από τις σφαίρες των πολιτοφυλάκων και των αστυνομικών ήταν πεσμένοι στο δρόμο σαν κούτσουρα».

Η απεργία κατεστάλθηκε με 34 νεκρούς και 700 συλληφθέντες, αλλά και με την προδοσία της "Αμερικάνικης Ομοσπονδίας Εργασίας" (AFL). Μιας AFL που συνέβαλλε όσο μπορούσε στη σταδιακή παρακμή του ριζοσπαστικού προλεταριακού κινήματος…

20ος Αιώνας: Απ' την Εξέγερση στην Ενσωμάτωση

«Υπάρχει ένας άλλος κόσμος, αλλά είναι μέσα σ' αυτόν εδώ»

Πωλ Ελυάρ

I.

Τα περιστατικά προλεταριακής βίας με τις άγριες απεργίες, τις ταραχές, αλλά και νέες μεθόδους σαμποτάζ[1] και νεολουδισμού στους χώρους

1 Τον όρο σαμποτάζ εισήγαγε ο Emil Pouget, στο συνέδριο της Γενικής Ομοσπονδίας Εργατών, απ΄ την γαλλική έκφραση "travail execute comme a coups de sabots" ("η δουλεία που γίνεται τσαπατσούλικα σαν με χτύπημα από σαμπό"). Ο G. Flynn ορίζει το σαμποτάζ ως "εσκεμμένη απόσυρση της αποδοτικότητας του εργάτη". Ο Fred Thompson αποδίδει τον όρο "σαμποτέρ" σε απεργοσπάστες αγρότες που φορούσαν σαμπό. Όταν οι εργάτες επέστρεφαν στη δουλειά μιμούνταν την άγαρμπη δουλειά των σαμποτέρ. Μια προκήρυξη σκωτσέζων λιμενεργατών, έπειτα απ' την ήττα της απεργίας τους το 1889, αναφέρει: «τα αφεντικά αγαπάνε τους απεργοσπάστες, πάντα παινεύουν τη δουλειά τους και λένε πόσο ανώτερη είναι από τη δικιά μας, τους πληρώνουν διπλά. Τώρα, ας γυρίσουμε στο λιμάνι αποφασισμένοι, αφού τέτοιους λιμενεργάτες θέλουν, εμείς θα κάνουμε τα ίδια. Θα αφήσουμε τα βαρέλια το κρασί να πέφτουν στη θάλασσα, όπως έκαναν οι απεργοσπάστες. Θα κάνουμε τη δουλεία το ίδιο αργά, το ίδιο άτσαλα, το ίδιο καταστροφικά με τους απεργοσπάστες. Και θα δούμε τότε πόσο θα αντέξουν τέτοια δουλειά τα αφεντικά μας». Ο Joe Hill, μέλος των IWW, έλεγε: «Ο καλύτερος τρόπος να απεργήσει κανείς είναι πάνω στη δουλειά. Πρώτα παρουσιάστε τα αιτήματά σας στο αφεντικό. Αν αρνηθεί, μην αποχωρήσετε και δώσετε έτσι την ευκαιρία στους

εργασίας δε σταμάτησαν με το πέρας του 19ου αιώνα. Μπορεί σταδιακά να έφθιναν, αλλά ως το Δεύτερο Παγκόσμιο πόλεμο ήταν αρκετά συχνά. Η παρακμή ήταν αναπόφευκτη. Απ’ τη μια η πολιτική της AFL, με την προώθηση της αυστηρά συντεχνιακής λογικής, που ακόμα κι όταν έπαιρνε βίαιες μορφές (με βόμβες, εκβιασμούς, ξυλοδαρμούς εργοδοτών και απεργοσπαστών, ακόμα και εκτελέσεις) δεν ξεπέρασε ποτέ τη λογική της ενσωμάτωσης. Η AFL ήταν μια οργάνωση λευκών ειδικευμένων ανδρών, λειτουργώντας διασπαστικά τόσο στο “εσωτερικό” του προλεταριάτου (διαχωρισμός εργατικής ελίτ ειδικευμένων και ανειδίκευτης πλέμπας), όσο και προς τα “έξω”, με τα κινήματα των μαύρων, των ινδιάνων και των γυναικών: «Τα συνδικάτα τεχνιτών ενίσχυαν ένα παλιό και άχρηστο μοντέλο πολιτικής που βασιζόταν στο σεβασμό των διακρίσεων μέσα στην εργασία και στην ίδια την εργασία ως θετική πηγή ταξικής ταυτότητας. Ως ξεπερασμένη μορφή, τα συνδικάτα αυτά ήταν κατά συνέπεια αντιδραστικά. Όχι μόνο δεν ήταν ικανά να πολεμήσουν το κεφάλαιο στο νέο του έδαφος, αλλά ενίσχυαν τις ταυτότητες, τις τεχνικές ικανότητες, τους διαχωρισμούς και τους θεσμούς της δουλειάς που ήταν απαραίτητη για την αποτελεσματική εκμετάλλευση των εργατών και αποτελούσαν άρα εργαλεία του καπιταλισμού».

Απ’ την άλλη, ήταν η δυναμική εμφάνιση του αμερικάνικου ιμπεριαλισμού που άλλαξε άρδην τα χαρακτηριστικά της αμερικάνικης εργατικής τάξης, ενισχύοντας ακόμα περισσότερο τις ήδη υπαρκτές τάσεις του συντηρητισμού, του εθνικισμού και του ρατσισμού εις βάρος των επαναστατικών και διεθνιστικών τάσεων. Οι ΗΠΑ φτάνουν στο ιμπεριαλιστικό στάδιο, αναζητώντας νέες αγορές για να διαθέσουν τα εμπορεύματα της νέας αμερικάνικης οικονομίας. Εκτός απ’ την επέκταση των αγορών και τις νέες επενδύσεις, αναζητούν και φθηνές πρώτες ύλες για την παραπέρα βιομηχανική τους ανάπτυξη. Το κεφάλαιο, χέρι-χέρι με την εκκλησία[2] ρίχνει το σύνθημα “πόλεμος ίσον ευημερία” και με αφορμή τα “ανθρώπινα δικαιώματα” ξεκινούν οι γνωστές ως σήμερα “ανθρωπιστικές επεμ-

απεργοσπάστες να πάρουν τη θέση σας. Όχι, απλώς πηγαίνετε πίσω στη δουλειά σα να μην τρέχει τίποτα και δοκιμάστε αυτή τη νέα μέθοδο πολέμου».

2 Ο μεγάλος γερμανός συγγραφέας Γκαίτε σατίριζε την αδηφαγία της “υπερκόσμιας” και “πνευματικής” εκκλησίας με το στόμα του Μεφιστοφελή στον “Φάουστ”:
«Η εκκλησία έχει καλό στομάχι,
έχαψε ακέραια τη μια κι άλλη χώρα
και δεν βαρυστομάχιασε ως την ώρα.
Βλογημένες μου, μόνο η εκκλησία
Άδικο βίο χωνεύει μ’ ευκολία.»

βάσεις". Έτσι, το 1898 ξεσπά πόλεμος με την Ισπανία, για τη διεκδίκηση της Κούβας. Ως το 1917 οι ΗΠΑ έκαναν σειρά επεμβάσεων στην Κούβα, στο Πουέρτο Ρίκο, στις Φιλιππίνες, στη Χαβάη, στο Γκουάμ, στη Σαμόα, στον Παναμά, στην Αϊτή, τη Νικαράγουα και τη Δομινικανή Δημοκρατία. Το 1915 ο Ντιμπουά σημείωνε σ' ένα άρθρο του ότι σε μια ιμπεριαλιστική χώρα υπάρχει η δυνατότητα για την εργατική τάξη να μοιράζεται ένα μέρος απ' τα πολεμικά λάφυρα: «Ο Ντιμπουά αντελήφθη την ευφυΐα του καπιταλισμού, ο οποίος ενώνει τον εκμεταλλευτή με τον εκμεταλλευόμενο δημιουργώντας μια δικλείδα ασφαλείας για τις εκρηκτικές ταξικές συγκρούσεις. Δεν είναι μόνο οι μεγαλέμποροι ή το αριστοκρατικό μονοπώλιο ή η εργοδοτική τάξη που εκμεταλλεύονται τον κόσμο: είναι το έθνος, ένα νέο δημοκρατικό έθνος που αποτελείται απ' τη συνένωση του κεφαλαίου με τους εργάτες».

Σίγουρα η υποτιθέμενη συνένωση του κεφαλαίου με τους εργάτες είναι εικονική, αλλά αναμφισβήτητα η εκμεταλλευόμενη τάξη γίνεται ταυτόχρονα και εκμεταλλεύτρια, σε ένα φαινομενικά υπερταξικό επίπεδο: το εθνικό[3]. "Η γεύση της Αυτοκρατορίας βρίσκεται στο στόμα του λαού, όπως η γεύση του αίματος βρίσκεται στη ζούγκλα", έγραφε η Washington Post στις παραμονές του ισπανο-αμερικανικού πολέμου το 1898 (ας μην ξεχνάμε ότι είχε ήδη προηγηθεί η προσάρτηση εδαφών απ' το Μεξικό). Η αντίδραση στον πόλεμο του 1898 υπήρξε μεγάλη, τόσο από ειρηνιστές, όσο κι από επαναστάτες όλων των αποχρώσεων. Σταδιακά όμως, όσο τμήματα της εργατικής τάξης επωφελούνταν απ' το άνοιγμα των νέων αγορών και απολάμβαναν κομμάτι των πολεμικών λαφύρων, τόσο αντικαθιστούσε την ταξική οργή με την εθνική ενότητα των δολοφόνων. Τα επίσημα συνδικάτα στοιχηδόν με τους καπιταλιστές και τις κυβερνήσεις προώθησαν την επεκτατική πολιτική, φτάνοντας στο σημείο στη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου να αναστείλουν κάθε διεκδικητικό αγώνα (ακόμα και τότε όμως, εν μέσω του πολέμου, οι εργάτες παρέκαμψαν τις ηγεσίες τους και προχώρησαν σε απεργιακές κινητοποιήσεις).

3 Ο Λένιν έγραφε: «Τίποτα δεν καθυστερεί τόσο την ανάπτυξη και τη στερέωση της προλεταριακής ταξικής αλληλεγγύης, όσο η εθνική αδικία [...] Να μη φερόμαστε ποτέ τυπικά απέναντι στο εθνικό ζήτημα, αλλά πάντοτε να παίρνουμε υπόψη μας την υποχρεωτική διαφορά ανάμεσα στον προλετάριο του έθνους που καταπιέζεται (ή του μικρού) και στο προλεταριάτο του έθνους που καταπιέζει (ή του μεγάλου)». Στην πράξη φυσικά ο λενινιστικός υπερσυγκεντρωτισμός, με την δικτατορία της επαναστατικής ελίτ επί του προλεταριάτου, οδήγησε και στον εθνικό υπερσυγκεντρωτισμό, με τη δικτατορία του μεγαλορώσου χωροφύλακα επί των μικρότερων εθνών.

II.

Μέσα σ' αυτές τις δύσκολες συνθήκες, το 1906 ιδρύθηκαν οι "Βιομηχανικοί Εργάτες του κόσμου" (IWW, γνωστοί ως Wobblies), μια συμμαχία αναρχικών, σοσιαλιστών και ριζοσπαστών εργατών, μειοψηφικών μεν στο εργατικό κίνημα, αλλά με ειδικό βάρος. Η υποδοχή του επίσημου συνδικαλισμού προς τους Wobblies δεν ήταν και η καλύτερη: μέλος της AFL χαρακτήρισε το ιδρυτικό συνέδριο των IWW ως τη μεγαλύτερη συνάθροιση φρικιών που βρέθηκε ποτέ σε συνέδριο, ενώ ο Samouel Compers (πρόεδρος της ALF) το 1979 έγραφε: «…το κίνημα των Wobblies δεν ήταν ποτέ παρά ένας ριζοσπαστικός μύκητας στο εργατικό κίνημα. Αυτοί δε που δε μπορούσαν να χωρέσουν σε ένα κανονικό, ορθολογικό κίνημα».

Οι Wobblies προσπέρασαν το όπιο της ταξικής ειρήνης, φτάνοντας να αμφισβητούν την ίδια την ύπαρξη της μισθωτής εργασίας και του καπιταλισμού: «Αντί για το συντηρητικό σλόγκαν "τίμιος μισθός για τίμιο μεροκάματο", πρέπει να γράψουμε στην παντιέρα μας το επαναστατικό σύνθημα "κατάργηση του συστήματος μισθών"». Η εργασία δεν θεωρούνταν ως καμάρι των προλετάριων, αλλά ως χώρος ανάπτυξης του ταξικού πολέμου ενώ οι ίδιοι ήταν ένα ταξικό κίνημα που λειτουργούσε μέσα και ενάντια στο πεδίο της εργασίας. Ήρθανε σε άμεση ρήξη με τα επίσημα συνδικάτα, αρνούμενοι να δουλέψουν μέσα στην ALF, ενώ στην ακμή της δράσης τους είχαν 100.000 μέλη. Οι εργοδότες φοβήθηκαν προς στιγμήν μήπως οι IWW καλύψουν τα κενά της ALF. Ο Ralph Easley έλεγε πως «αν οι μεταλλεργάτες δεν οργανωθούν στην ALF, μια οργάνωση που αντιπροσωπεύει τους Αμερικάνικους θεσμούς, αργά ή γρήγορα θα οργανωθούν στους IWW», ενώ η Gertrude Beeks έλεγε πως η ALF είναι η πιο ισχυρή δύναμη στις ΗΠΑ, στον πόλεμο ενάντια στο σοσιαλισμό και στους IWW.

Αν και συμμετείχαν στην Κομμουνιστική Διεθνή και αποτελέσαν τον αρχικό πυρήνα για τη δημιουργία του Αμερικάνικου Κομμουνιστικού Κόμματος, οι IWW ήρθαν γρήγορα σε ρήξη με τον μπολσεβικισμό, εξαιτίας της σταθερής αντισυνδικαλιστικής και αντικοινοβουλευτικής τους στάσης. Πέρα από την κλασική τους δράση (απεργίες, σαμποτάζ κ.λ.π.) κατάφεραν να συνδικαλίσουν μέχρι και τις πόρνες, ενώ η επιρροή τους έφτασε ως την Ιαπωνία, μέσω του Kotuku Shuski, ενός ιάπωνα αντιμιλιταριστή που εκτελέστηκε το 1911 από τον αυτοκράτορα.

Η συνεπής διεθνιστική τους στάση, όμως, τους έφερε σε αντιπαράθεση όχι μόνο με το κράτος, τους εργοδότες και τους ξεπουλημένους

συνδικαλιστές, αλλά και με ένοπλες παραστρατιωτικές ομάδες εθνικιστών. Όπως ήταν φυσικό, τόσο τα χτυπήματα της καταστολής, όσο και η συντηρητικοποίηση της αμερικάνικης κοινωνίας, συρρίκνωσαν την επιρροή των IWW[4]. Ήδη από τη δεκαετία του 1920 οι Wobblies βρισκόντουσαν σε κατάσταση παρακμής. Το ίδιο συνέβη και με το Κομμουνιστικό Κόμμα που σταδιακά αποριζοσπαστικοποιήθηκε, φτάνοντας στο σημείο το 1937, μέσω δήλωσης ηγέτη του, να προτάξει την εξομάλυνση της σχέσης των εργατικών σωματείων με τους εργοδότες. Παλιά μου τέχνη κόσκινο!!!

III.

Όπως είπαμε πριν, η συντηρητική αναδίπλωση της αμερικάνικης κοινωνίας μπορεί να μείωσε τα περιστατικά ταξικής βίας, αλλά δεν τα εξαφάνισε. Άγριες απεργίες, σαμποτάζ, εχθροπραξίες, ακόμα και ενέργειες ατομικής βίας (όπως η εκτέλεση του προέδρου των ΗΠΑ, Γουίλιαμ Μακ Κίνλι, το 1901 από τον αναρχικό Λέον Τσόγκοτζ, αλλά και η απόπειρα ανατίναξης της Γουόλ Στριτ, με ένα κάρο γεμάτο δυναμίτη και κομμάτια σιδήρου) συγκλόνισαν τις ΗΠΑ, με αποκορύφωμα τη σφαγή στο Λάντλοου, τον Απρίλη του 1914. Στον καταυλισμό του Λάντλοου, όπου διέμεναν 1.000 απεργοί ανθρακωρύχοι με τα παιδιά τους και τις γυναίκες τους, δέχθηκαν αιφνιδιαστική επίθεση από δύο λόχους της εθνοφρουράς. Όταν ο έλληνας μετανάστης Λούι Τίκας πήγε να διαπραγματευτεί ανακωχή, δολοφονήθηκε πισώπλατα από τους μπάτσους. Το βράδυ οι εθνοφρουροί έκαψαν τις σκηνές των γυναικόπαιδων απανθρακώνοντας 11 παιδιά και δύο γυναίκες:

«Τα νέα διαδόθηκαν ταχύτατα σε όλη τη χώρα. Στο Ντένβερ οι Ενωμένοι Εργάτες Μεταλλωρυχείων κάλεσαν τα μέλη τους να πάρουν τα όπλα [...]. Τριακόσιοι οπλισμένοι απεργοί μετέβησαν απ' τους καταυλισμούς στο Λάντλοου, έκοψαν τα τηλεφωνικά και τα τηλεγραφικά καλώδια και προετοιμάστηκαν για μάχη. Οι εργάτες των σιδηροδρόμων αρνήθηκαν να μεταφέρουν στρατιώτες από το Τρινιντάντ στο Λάντλοου. Στην πόλη Κολοράντο Σπρίγκς, τριακόσιοι ανθρακωρύχοι, μέλη της ένωσης, εγκατέλειψαν τις θέσεις τους και κατευθύνθηκαν στο Τρινιντάντ, οπλισμένοι με περίστροφα, τουφέκια και δίκαννα. Μέσα στο Τρινιντάντ ανθρακωρύχοι παρακολουθούσαν τη νεκρώσιμη ακολουθία για τους 26 νεκρούς

4 Σχετικά με τους Wobblies κυκλοφορεί η εικονογραφημένη ιστορία τους, από τις εκδόσεις ΚΨΜ.

του Λάντλοου και στη συνέχεια πήγαν σ' ένα κοντινό σπίτι, όπου υπήρχαν όπλα και πυρομαχικά. Οπλίστηκαν και στη συνέχεια, αφού πήγαν στους λόφους, κατέστρεψαν τα ορυχεία, σκότωσαν τους φύλακες και ανατίναξαν τις στοές».

Η εξέγερση έπαυσε έπειτα από την παρέμβαση ομοσπονδιακών στρατευμάτων, αφού σκοτώθηκαν πάνω από 60 άνθρωποι, χωρίς ποτέ να κατηγορηθεί για τους φόνους ούτε ένας εθνοφρουρός ή φρουρός ορυχείων (ούτε φυσικά ο ιδιοκτήτης Ροκφέλερ, ιδρυτής έπειτα από 7 χρόνια της Standard Oil). Εν τω μεταξύ, την ίδια μέρα που βρέθηκαν τα απανθρακωμένα πτώματα στο Λάντλοου, αμερικάνικα πολεμικά πλοία έκαναν ακόμα μια ανθρωπιστική επέμβαση στο Μεξικό, δολοφονώντας 100 ανθρώπους, ως αντίποινα για τη σύλληψη αμερικανών ναυτών από τις μεξικανικές αρχές…

IV.

Νέα στιγμιαία ώθηση στο εργατικό κίνημα έδωσε το μεγάλο κραχ του 1929, μια ακόμα κρίση της καπιταλιστικής φούσκας. Το Δεκέμβρη του 1928 ο απερχόμενος πρόεδρος Κούλιτζ έλεγε στο Κογκρέσο (ως άλλος Καραμανλής): «Κανένα Κογκρέσο που συγκλήθηκε ποτέ για να εξετάσει την κατάσταση της Ένωσης δε συνάντησε πιο ευχάριστη προοπτική απ' αυτή που εμφανίζεται την παρούσα στιγμή. Στο εσωτερικό πεδίο υπάρχει ηρεμία και ικανοποίηση… Στο εξωτερικό πεδίο υπάρχει ειρήνη, η καλή θέληση που προέρχεται από την αμοιβαία κατανόηση». Πιο διορατικός ο οικονομολόγος Τζ. Κ. Γκαλμπρέιθ, έλεγε για τη Γουόλ Στριτ: «…μοιάζει με μια γοητευτική γυναίκα, που φορά μαύρες βαμβακερές κάλτσες, χοντρά μάλλινα εσώρουχα και επιδεικνύει τις γνώσεις της μόνο στη μαγειρική, επειδή δυστυχώς τα σημαντικότερα προσόντα της είναι αυτά της πόρνης». Και πράγματι, στις 29 Οκτωβρίου 1929 η χρηματοπιστωτική φούσκα σκάει και η πραγματικότητα διαψεύδει τον Ροκφέλερ που επιμένει ότι οι οικονομικές συνθήκες είναι υγιείς. Η ανεργία σταδιακά εκτοξεύεται στο 25%, χρεοκοπούν χιλιάδες τράπεζες, εξανεμίζοντας τις οικονομίες εκατομμυρίων οικογενειών. Σε ορισμένα αστικά κέντρα η ανεργία αγγίζει το 75%, προκαλώντας τεράστιες ουρές πεινασμένων στα συσσίτια, χιλιάδες γίνονται ζητιάνοι και περιπλανώμενοι, ενώ παιδιά πετιούνται σε ιδρύματα. Χαρακτηριστικοί της κατάστασης είναι οι στίχοι του τραγουδιού «Brother, can you spend a dime?», που γράφτηκε το 1932:

«Μου έλεγαν ότι έχτιζα ένα όνειρο κι ακολούθησα το πλήθος.
Όπου είχε γη να οργώσω ή όπλα να κρατήσω
ήμουν παρών στο καθήκον.
Μου έλεγαν ότι έχτιζα ένα όνειρο,
ότι με περίμενε η ειρήνη και η δόξα.
Τότε γιατί στέκομαι στην ουρά
περιμένοντας ένα κομμάτι ψωμί;
Κάποτε έχτισα ένα σιδηρόδρομο, τώρα τελείωσε,
αδερφέ σού περισσεύει καμιά δεκάρα;»

Στην κρίση αυτή, η λαϊκή δυσαρέσκεια εκφράστηκε με διάφορους τρόπους. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση της ηρωοποίησης του Τζον Ντίλικγερ, ενός «ευγενικού και κομψού» ληστή τραπεζών, που στο πρόσωπό του ο αμερικάνικος λαός έβλεπε τον εκδικητή ενάντια στο διεφθαρμένο χρηματοπιστωτικό σύστημα και την ανίκανη αστυνομία. Όταν ο Ντίλιγκερ δολοφονήθηκε από το FBI, την κηδεία του ακολούθησαν χιλιάδες άνθρωποι. Σίγουρα, οι λαϊκοί θρύλοι είναι πάντοτε υπερβολικοί, αλλά είναι ενδεικτικοί του κλίματος της εποχής.

Ταυτόχρονα, το εργατικό κίνημα επανεμφανιζόταν στο προσκήνιο: μεταξύ του 1933 και του 1937 ο αριθμός των εργατών που συνδικαλίζονταν εκτοξεύθηκε από 2,7 εκατομμύρια σε 7 εκατομμύρια. Οι απεργίες από 1.856 το 1934 έφτασαν στις 4.740 το 1937, ενώ ο αριθμός των απεργών από 1,1 εκατομμύριο έφτασε στο 1,9 εκ. Το 1935 δημιουργήθηκε στα αριστερά της AFL το Κογκρέσο Βιομηχανικών Οργανώσεων (CIO), το οποίο όμως σύντομα χειραγωγήθηκε απ’ το Δημοκρατικό Κόμμα, δημιουργώντας μια νέα κλίκα γραφειοκρατών συνδικαλιστών. Ο Ρούζβελτ (εμπνευστής του New Deal) ήξερε πολύ καλά πως να διασπάσει ένα δυναμικό κίνημα, χωρίζοντάς το σε μια ενσωματωμένη ελίτ και σε μια προδομένη βάση: «Έχει βάλει τους λακέδες του να καλοπιάνουν και να τραπεζώνουν πολλούς από τους ανθρώπους μου», έλεγε ο ηγέτης της Ομοσπονδίας Ανθρακωρύχων Τζον Λιούις, και συνέχιζε: «Με έναν μουλωχτό τρόπο πλησιάζουν κάποιον από τους υπαρχηγούς μου, σπάνε την αφοσίωσή του, τον ντύνουν με τις τεράστιες εξουσίες και την εκτυφλωτική δόξα του Λευκού Οίκου και τον διορίζουν σε μια θέση στο κεντρικό κράτος, ώστε υπό αυτές τις συνθήκες πλέον, να είναι πρώτα και κύρια αφοσιωμένος στον Πρόεδρο και μόνο δευτερευόντως και παρεμπιπτόντως στο εργατικό κίνημα από το οποίο προήλθε».

Όσο όμως οι συνδικαλιστές ξεπουλούσαν το εργατικό κίνημα, η ταξική πάλη εξελισσόταν, παίρνοντας βίαιες μορφές: τρεις γενικές απεργίες στα 1934 στο Τολέντο, το Σαν Φρανσίσκο και τη Μινεάπολη, πήραν το

χαρακτήρα ανοιχτής κοινωνικής εξέγερσης, ενώ ανάμεσα στο 1934 και 1936 περίπου 88 εργάτες σκοτώθηκαν κατά τη διάρκεια απεργιακών ταραχών.

Ενδεικτική της έκρηξης του εργατικού κινήματος μετά το Κραχ του 1929 είναι και η άγνωστη στην Ελλάδα ιστορία του Σταύρου Κούτοβα. Γεννημένος στα 1890 στην Καρδίτσα, ο Κουτόβας μετανάστευσε στις ΗΠΑ το 1913. Ξεκινά συνδικαλιστική δράση, παίρνει μέρος στη μεγάλη απεργία των ναυτικών το 1921 και αργότερα ιδρύει το συνδικάτο ταξιτζήδων, όπου αποκτά και το παρατσούκλι "Κόκκινος Στηβ". Μαζί με άλλους έλληνες μετανάστες ιδρύει την εργατική λέσχη "Σπάρτακος", αρθογραφεί στην εφημερίδα "Εμπρός" και συμμετέχει στη "Διεθνής Εργατική Άμυνα". Στις 10 Ιανουαρίου του 1930 διοργανώνεται στη Ν. Υόρκη μεγάλη διαδήλωση συμπαράστασης στους απεργούς του πολυκαταστήματός Miller Market, με ομιλητή τον Σταύρο Κουτόβα:

«Παρά την απαγόρευση της αστυνομίας συγκεντρώνεται πλήθος κόσμου. Ο αστυνομικός Χάρι Κίριτζ ζητά από τον Στηβ να κατέβει από την εξέδρα. Εκείνος αρνείται και ο αστυνομικός τού επιτίθεται με κλομπ. Ακολουθεί συμπλοκή, κατά την διάρκεια της οποίας ο αστυνομικός πυροβολεί τον Στηβ. Στη συνέχεια μεταφέρεται τραυματισμένος στο νοσοκομείο, όπου νοσηλεύεται φρουρούμενος ως τις 24 Ιανουαρίου, οπότε αφήνει την τελευταία του πνοή σε ηλικία 40 ετών».

Την επόμενη μέρα ένα τεράστιο πανό στην πρόσοψη του Εργατικού Κέντρου καλούσε σε εκδίκηση. Η κηδεία μετατράπηκε σε διαδήλωση:

«Με έκτακτον συρροήν κόσμου, υπολογισθέντος υπό τίνας εφημερίδας μεταξύ 16.000 και 25.000, εκηδεύθη χθες, 28 Ιανουαρίου 1930, ο κατά τη 16ην Ιανουαρίου υπό τίνος αστυφύλακος φονευθής Έλλην Σταύρος Κουτόβας κατόπιν ταραχών του παρελθόντος Σαββάτου, όταν η αστυνομία βιαίως διέλυσε την επί του δημαρχείου κομμουνιστικήν διαδήλωσιν διαμαρτυρίας. Έκτακτα μέτρα ελήφθησαν προς αποφυγήν συρράξεως μεταξύ των πενθούντων κομμουνιστών και των αστυνομικών οργάνων». (ελληνοαμερικάνικη εφημερίδα Ατλαντίς, 29/1/1930)

Το ξέσπασμα της δεκαετίας του '30 αποτέλεσε και το κύκνειο άσμα του εργατικού κινήματος. Τόσο το New Deal και η αφομοίωση του συνδικαλισμού από τους Δημοκρατικούς, όσο και ο Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος, οδήγησαν στην άμβλυνση του ταξικού πολέμου. Οι ΗΠΑ βγήκαν πολλαπλά κερδισμένες από τον Πόλεμο, αφού βγήκαν από την οικονομική κρίση και μετατράπηκαν σε παγκόσμιο βιομηχανικό γίγαντα.

Κατά τη διάρκειά του Πολέμου το ΑΕΠ των ΗΠΑ αυξήθηκε κατά 50%, ενώ τα 2/3 των παγκόσμιων αποθεμάτων χρυσού ήταν συγκεντρωμένα στις Ηνωμένες Πολιτείες.

Η ψυχροπολεμική κατάσταση, η οικονομική ανάπτυξη και η καταναλωτική αφθονία ολοκλήρωσαν τη συντηρητική στροφή που ήδη είχε πάρει από τις αρχές του αιώνα η αμερικάνικη εργατική τάξη. Η ενσωμάτωση στον καπιταλισμό ήταν πια αδιαμφισβήτητο γεγονός, μέσα από τη μικροαστικοποίηση του προλεταριάτου. Η εργατική τάξη πλέον εσωτερικεύει τη "συνείδηση της παντοδυναμίας του κράτους", η οποία «...καθηλώνει τις μάζες σ' ένα παθητικό ρόλο και στην κλασική εξατομίκευσή τους εντός του καπιταλισμού»[5]. Ο Μαρκούζε, με μεγάλη δόση ακαδημαϊκής υπερβολής, έγραφε:

«Ο Μαρξ είδε το προλεταριάτο σαν την επαναστατική τάξη επειδή, κοντά στα άλλα ή μάλλον πρώτα από τα άλλα, το προλεταριάτο δεν ήταν υποδουλωμένο στις καταπιεστικές ανάγκες της καπιταλιστικής κοινωνίας, επειδή οι νέες ανάγκες της ελευθερίας μπορούσαν να αναπτυχτούν στο προλεταριάτο και δεν καταπνιγόταν από τις παλιές, καταπιεστικές ανάγκες. Σήμερα, σε μεγάλο μέρος των καπιταλιστικών χωρών με υψηλή ανάπτυξη, αυτό δεν συμβαίνει πια. Η εργατική τάξη δεν αντιπροσωπεύει πια την άρνηση των αναγκών που κυριαρχούν».

Η μικροαστικοποίηση, φυσικά, δε σημαίνει το τέλος του ταξικού πολέμου, αλλά το τέλος των μύθων γύρω από αυτόν: καμιά κοινωνική τάξη δεν είναι από τη φύση της επαναστατική. Κάτι τέτοιο θα σήμαινε εργαλειοποίηση των ζωντανών υποκειμένων και πλήρη αγνοία των διεργασιών και της κινητικότητας στο εσωτερικό της κοινωνίας[6]. Η κοινωνία είναι ένα πεδίο πολλαπλών δυνατοτήτων και η πραγματικότητα που μας περιβάλλει είναι διαρκώς ρέουσα. Οι σημερινοί βολεμένοι μικροαστοί γίνονται αυριανοί εξεγερμένοι και τούμπαλιν. Πάνω από την επιφάνεια της κοινωνικής ειρήνης, πάντοτε κρύβονται υπόγειες συγκρούσεις που περιμένουν την αφορμή για να αναδυθούν.

---

5 Δημήτρης Μπελαντής: "ΚΚΕ, εξεγέρσεις και Αστική-Δημοκρατική Νομιμότητα". (Θέσεις τεύχος 107)

6 Ο Claude Leford αναφέρει στην "Προλεταρική Εμπειρία" (εκδόσεις Στάσει Εκπίπτοντες): «Το προλεταριάτο αντιμετωπίζεται ως ασυνείδητη και άμορφη μάζα [...] Οι συνθήκες από μόνες τους δεν είναι επαναστατικές, οι άνθρωποι είναι επαναστάτες και το καθοριστικό ζήτημα είναι να μάθουμε πως αυτοί προσαρμόζονται και μετασχηματίζουν τη συνθήκη τους».

Τα πάντα ρει, λοιπόν…

(αλλά και ποτέ δεν μπορείς να διασχίσεις την ίδια εξέγερση δυο φορές)

Αντί επίλογου: Eppur si muore.

«"Στο βάθος όλα μένουν ακίνητα" -να μια σωστή χειμωνιάτικη διδασκαλία, ένα καλό πράγμα για μια στείρα εποχή, μια καλή παρηγοριά για όσους πέφτουν σε χειμερία νάρκη και για τους οικουρούς. "Στο βάθος όλα μένουν ακίνητα" -το κήρυγμα όμως του ανέμου που λιώνει τα χιόνια είναι αντίθετο».

Φρ. Νίτσε

«Το κακό με την Ιστορία είναι ότι περπατάει από τους δρόμους που χαράζουν οι δικές της αναγκαιότητες κι όχι τα οποιαδήποτε δόγματα»

Έλλη Παππά

Ο Ονόρε ντε Μπαλζάκ με τη λογοτεχνική του πένα παρουσιάζει την απότομη κοινωνική εξέλιξη της εποχής του: «...οι θρόνοι υψώνονται και γκρεμίζονται με τρομαχτική ταχύτητα. Μία ολόκληρη Αυτοκρατορία, μια μοναρχία καθώς και μία επανάσταση κρατάνε μόλις δεκαπέντε χρόνια η κάθε μία. Κανένας δε θα τολμούσε να εγγυηθεί για το μέλλον». Κανένας; Στα χρόνια που ακολούθησαν πολλοί και διάφοροι, άλλοι ανοιχτά συντηρητικοί, άλλοι δήθεν "επαναστάτες", έγιναν πομποί της μεταφυσικής χειμωνιάτικης διδασκαλίας. Έγραφε ο Ρούγκε στον Μαρξ, το 1843: «Άραγε, θα ζήσουμε αρκετά για να δούμε μια πολιτική επανάσταση; Φίλε μου παίρνετε τις επιθυμίες σας για πραγματικότητα». Μόλις 5 χρόνια αργότερα, σχεδόν ολόκληρη η Ευρώπη συνταρασσόταν από την

Κοινωνική Επανάσταση. «Στην Ρωσία δεν υπάρχει ακόμα επαναστατικός λαός», έλεγε ο ηγέτης των ρώσων φιλελεύθερων Πέτερ Στούβε. Λίγες μέρες αργότερα ο ρώσικος λαός προχώρησε σε μια μεγαλειώδη εξέγερση και 12 χρόνια αργότερα η Τσαρική Αυτοκρατορία κατέρρευσε σα χάρτινος πύργος. Τη δεκαετία του '50 η CIA χρηματοδότησε επιστήμονες και ακαδημαϊκούς για να δίνουν διαλέξεις για το τέλος της ουτοπίας. Οι ΗΠΑ περνούσαν μια πρωτοφανή περίοδο ευημερίας. Κι όμως μια δεκαετία αργότερα ξεσπά η έκρηξη πολύπλευρων ριζοσπαστικών κινημάτων (νέα Αριστερά, φοιτητικό κίνημα, ριζοσπαστικός φεμινισμός, κίνημα ενάντιά στις φυλακές, αντι-αποικιοκρατικό κίνημα, Μαύρη Δύναμη, Ινδιάνικη Απελευθέρωση κ.λ.π.)[1] Ενδεικτικό είναι το γεγονός πως μόνο από την αρχή του '69 ως τον Απρίλη του '70 σημειώθηκαν 40.934 βομβιστικές επιθέσεις και απόπειρες με 43 νεκρούς και υλικές ζημιές 22 εκατομμυρίων δολλαρίων[2].

Η νέα συνθήκη που βιώνουμε μετά το ξέσπασμα του ελληνικού Δεκέμβρη (2008), αλλά και τη σταδιακή αφύπνιση του προλεταριάτου, σε χώρες τόσο του καπιταλιστικού κέντρου, όσο και της περιφέρειας (Παναμάς, Γαλλία, Ισπανία, Ελλάδα, Ρουμανία, Ινδία, Μπαγκλαντές, Κίνα κλπ), δείχνει για ακόμα μια φορά πως «η ιστορία ξεγελά ακόμα και τους καλύτερους μαθητές της». Και τους δουλικότερους μελλοντολόγους…

Οι κυρίαρχες τάξεις κάθε εποχής πάντα βλέπουν τον εαυτό τους σαν εκφραστή των καθολικών συμφερόντων ολόκληρης της κοινωνίας και την κυρίαρχη τάξη πραγμάτων ως συνθήκη αιώνια, σταθερή και απαραβίαστη. Όμως η ιστορική πραγματικότητα στέκεται μπροστά στην Ιερά Εξέταση του ομολογημένου ή ανομολόγητου συντηρητισμού και μας ψιθυρίζει:

Κι όμως κινείται…

Ιούλιος 2010

1 Βλ. Ράσελ Τζάκομπι "Το τέλος της Ουτοπίας", εκδ.Τροπή.

2 Βλ. Μπιλ Έιερς: «Κάθε επανάσταση είναι αδύνατη μέχρι να συμβεί και αφού συμβεί φαίνεται αναπόφευκτη», Γαλέρα τεύχος 49.

ΠΗΓΕΣ

Χάουαρντ Ζιν: «Η Ιστορία του Λαού των Ηνωμένων Πολιτειών», εκδ. Αιώρα.

Τζέιμς Γκριν: «Θάνατος στο Χεϊμάρκετ», εκδ. Καστανιώτη.

Λούις Άνταμιτς: «Η ταξική βία στην Αμερική», εκδ. Διάδοση.

Nicholas Thoburn: «Ο ανώμαλος hobo: τάξη, μειονότητες και πολιτική επινόηση στους Βιομηχανικούς Εργάτες του κόσμου (IWW)» (Social Movement Studies)

Colin Ward: «Αναρχισμός», εκδ. Ελληνικά Γράμματα.

Κατερίνα Θωίδου: «Το κίνημα των IWW», (αλιευμένο από το διαδίκτυο).

Διεθνιστική Εργατική Αριστερά: «Οι εργατικοί αγώνες στις ΗΠΑ την δεκαετία του '30».

Βιογραφικό του Σταύρου Κουτόβα (από Βικιπαίδεια).

Αφροδίτη Πολίτη: «1929, το μεγάλο Κράχ», Έψιλον τεύχος 967.

Χρόνης Πολυχρονίου: «Είναι, πράγματι ιμπεριαλιστές;», Έψιλον τεύχος 975.

Δημήτρης Αναστασόπουλος: «USA Rebels», Έψιλον τεύχος 975.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Φρ. Έγκελς: «Αντι-Ντύριγκ», εκδ. Αναγνωστίδη.

Έλλη Παππά: «Μακιαβέλι ή Μαρξ», εκδ. Άγρα.

Έλλη Παππά: «Ο Λένιν χωρίς λογοκρισία κι εκτός Μαυσωλείου», εκδ. Άγρα.

Νίκος Ψυρρούκης: «Ο Επίκουρος και η εποχή του», εκδ. Αιγαίον-Κουκίδα.

Σαλμάν Ρουσντί: «Όνειδος», εκδ. Ψυχογιός.

Φρ. Νίτσε: «Έτσι μίλησε ο Ζαρατούστρα», εκδ. Δωδώνη.

